

Başak Ekinci

**FEMİNİST TEORİ BAKIMINDAN
ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM FEMİNİST HUKUK TEORİSİ

I. HUKUKUN ELEŞTİRİSİ OLARAK FEMİNİST HUKUK TEORİSİ	13
A. Hukukun Üstünlüğü: Üstünlerin Üstünlüğü.....	16
1. Eril Tahakkümün Ürettiği Hukuk.....	19
a. Sosyal Sözleşme Teorileri.....	19
b. Kurucu İktidarlar.....	27
2. Hukuk Kurallarının Tarafgirliği.....	37
a. Açık Tarafgirlik	38
b. Örtülü Tarafgirlik.....	46
B. Hukukun Uygulanması: Eril Tahakkümün Uygulanması.....	54
1. Hukukun Eril Tahakkümle Uzlaşan Yöntemleri	58
a. Kuralın Tahakkümcü Yorumu	60
b. Olayın Tahakkümcü Yorumu.....	68
2. Feminist Hukuk Teorisinin Alternatif Yöntemleri.....	79
a. Kadın Sorusu.....	79
b. Feminist Pratik Akıl Yürütme	87
c. Bilinç Yükseltme	99
II. HAKLARIN ELEŞTİRİSİ OLARAK FEMİNİST HUKUK TEORİSİ	105

A. Liberal İnsan Hakları Teorisinin Eleştirisi	106
1. İnsan Haklarının Öznesi: Erkeğe ve Ayrıcalığa Dayanan Anlayış	108
a. Kavramsal Olarak İnsan Haklarının Öznesi.....	109
b. Kuşaktan Kuşağa İnsan Haklarının Öznesi.....	123
2. İnsan Haklarının Mekânı: Kamusal Alan/Özel Alan Ayrımı	132
a. Kamusal Alanın Özel Alana Açılması.....	133
b. Özel Alanın Kamusallaşması.....	145
B. Eşitlik Eleştirisi	158
1. Kadın-Erkek Eşitliğinin Eleştirisi.....	159
a. Cinsiyet Kategorilerinden Doğan Eşitsizlik.....	161
b. Cinsiyet Normlarından Doğan Eşitsizlik.....	169
2. Eşitlik İlkesinin Eleştirisi	176
a. Hak Ekseninde Eşitlik Anlayışının Eleştirisi.....	179
b. Tek Eksenli Ayrımcılık Anlayışının Eleştirisi.....	187

İKİNCİ BÖLÜM
FEMİNİST HUKUK TEORİSİNİN
YAKLAŞIMIYLA ANAYASA MAHKEMESİ
KARARLARININ ELEŞTİRİSİ

I. CİNSİYET KİMLİĞİ.....	208
A. Üreme Yeteneğinden Yoksunluk Şartı.....	211
1. Norm Denetimi	222
a. Sınırlama Kriterlerine İlişkin Sorunlar.....	224
i. Meşru Amaç	225
ii. Demokratik Toplumda Gerekliklik ve Ölçülülük	232
b. Ayrımcılık Yasağına İlişkin Sorunlar	237
2. Bireysel Başvuru	245
a. İncelenen Hak ve Kapsamına İlişkin Sorunlar	246
b. Sınırlama Kriterlerine İlişkin Sorunlar.....	257

---

i. Meşru Amaç	258
ii. Demokratik Toplumda Gereklik ve Ölçülülük	262
B. Cinsiyet Değiştirme Ameliyatı Şartı.....	267
1. İncelenen Hak ve Kapsamına İlişkin Sorunlar	270
2. Sınırlama Kriterlerine İlişkin Sorunlar.....	277
a. Meşru Amaç	277
b. Demokratik Toplumda Gereklik ve Ölçülülük	279
II. İSİM.....	290
A. Ad	297
1. İncelenen Hak ve Kapsamına İlişkin Sorunlar	299
2. Ayrımcılık Yasasına İlişkin Sorunlar	313
B. Soyadı	326
1. Norm Denetimi	333
a. İncelenen Hak ve Kapsamına İlişkin Sorunlar	338
b. Ayrımcılık Yasasına İlişkin Sorunlar	351
2. Bireysel Başvuru	370
a. Sınırlama Kriterlerine İlişkin Sorunlar.....	375
b. Ayrımcılık Yasasına İlişkin Sorunlar	386
SONUÇ	393
KAYNAKÇA.....	411
KİTAP, KİTAP BÖLÜMÜ, MAKALE VE ÇEVİRİM İÇİ KAYNAKLAR	411
MAHKEME VE KURUL KARARLARI.....	449
EKLER.....	459